

مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۲۸۷۳

رو رو ای جان سبک خیز غریب سفری
سوی دریای معانی که گرامی گهری

برگذشتی ز بسی منزل اگر یادت هست
مکن استیزه کز این مصطبه هم برگذری

پر فروشوی از این آب و گل و باش سبک
پی یاران پریده چه کنی که نپری

هین سبو بشکن و در جوی رو ای آب حیات
پیش هر کوزه شکن چند کنی کاسه گری

زین سر کوه چو سیلاب سوی دریا رو
که از این کوه نیاید تن کس را کمری

بس کن از شمس مبر نه به غروب و نه شروق
که از او گه چو هلالی و گهی چون قمری

مولوی، مثنوی، دفتر ششم، بیت ۲۹۲۲

گاو آبی گوهر از بحر آورد
بنهد اندر مَرَج و گردش می‌چرد

در شعاع نور گوهر گاو آب
می‌چرد از سُنبل و سوسن شتاب

زان فکنده گاو آبی عنبرست
که غذاش نرگس و نیلوفرست

هرکه باشد قُوتِ او نور جلال
چون نزاید از لبش سحر حلال

هرکه چون زنبور و حیستش نَفَل
چون نباشد خانه او پر عسل

می‌چرد در نور گوهر آن بقر
ناگهان گردد ز گوهر دورتر

تاجری بر دُر نهد لَجْم سیاه
تا شود تاریک مَرَج و سبزه‌گاه

پس گریزد مرد تاجر بر درخت
گاو جویان مرد را با شاخ سخت

بیست بار آن گاو تازد گرد مَرَج
تا کند آن خصم را در شاخ دَرَج

چون ازو نومید گردد گاو نر
آید آنجا که نهاده بُد گهر

لَجْمٌ بیند فوق دُرِّ شاموار
پس ز طین بگریزد او ابلیسوار

کان بلیس از متن طین کور و کَرست
گاو کی داند که در گلِ گوهرست

اِهْبِطُوا افکند جان را در حَضِیض
از نمازش کرد محروم این مَحِیض

ای رفیقان زین مَقِیل و زان مَقال
اِتَّقُوا اِنَّ اَلْهَوٰی 'حَيْضُ الرَّجَالِ

اِهْبِطُوا افکند جان را در بدن
تا به گلِ پنهان بود دُرِّ عَدَن

تاجرش داند ولیکن گاو نی
اهل دل دانند و هر گلِ کاو نی

هر گلی که اندر دل او گوهریست
گوهرش غَمَّاز طین دیگریست

وان گلی کز رَشِّ حق نوری نیافت
صحبتِ گل‌های پُر دُرِّ بَرِ نتافت

این سخن پایان ندارد موش ما
هست بر لب‌های جو بر گوش ما

مولوی، دیوان شمس، غزل شماره ۹۱۱

کدام دانه فرورفت در زمین که نرسد
چرا به دانه انسانیت این گمان باشد

کدام دلو فرورفت و پر برون نامد
ز چاه یوسف جان را چرا فغان باشد

دهان چو بستی از این سوی آن طرف بگشا
که های هوی تو در جو لامکان باشد

منسوب به مولانا

دیده ای خواهم که باشد شه شناس
تا شناسد شاه را در هر لباس

مولوی، مثنوی، دفتر چهارم، بیت ۲۳۷۷

گاو در بغداد آید ناگهان
بگذرد او زین سران تا آن سران

از همه عیش و خوشیها و مزه
او نبیند جز که قشر خربزه